Ч. 159 (11.127). Львів, четвер 21. липня 1927. Poczlowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322 — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем — Рукописів не звертається

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Розчаровані чи розбиті.

Львів, 20. липня 1927.

Нагло і несподівано заскочило всю прилюдну опінію Польщі розпущення сенату та сойму, які щойно розмахувалися до роботи, але покищо, до моменту розвязання, не вспіли зробити нічого. Невже розпущення надзвичайної сесії було направду таке несподіване? Ні, його всі сподівалися. Одначе ніхто не думав, що станеться це в такому моменті і в таких обставинах. „Думали" собі посли, що посидять та побалакають ще бодай з тиждень.

І „святе" обурення появилося серед деяких польських груп з приводу такої „зневаги" для законодатних установ, і для послів, що ось-ось булиб ухвалили стільки законів за час тієї одної надзвичайної сесії, скільки не могли ухвалити за цілих пять літ свого послування. Та сталося все по закону, бож президент держави має право розпустити чи припинити сесію без подання мотивів. Та є також таке право, що на домагання одної третини послів президент обовязаний скликати сесію. Це бажали використати зараже по розвязанні пепеси. Крім того, те саме намагалися зробити і ендеки, бо їм дуже залежало на продовженні сесії з уваги на зміну виборчої ординації до законодатних установ.

Одначе ця ініціятива пепеесів і ендеків як нагло появилася, так само потім нагло щезла. Щоби домагатися скликання сесії, треба запропонувати відразу і порядок її праці. Та діло в тому, що зовсім інший порядок запропонували пепеси, а зовсім інший ендеки. Наслідок того був такий, що ніодні ні другі не вспіли зібрати відповідної скількости підписів на своїх петиціях до президента. Але якби навіть були зібрали, то це для них положення не врятувалоб, бож президент міг би сесію зараже по її скликанні знов розвязати. Моглоб тоді дійти до правдивої гри у піжмурку між урядом і законодатними установами.

Нічо дивного, що остаточно все уложилося „як слід". Сойм і сенат приняли нову „зневагу" до відома і по кількох днях розїхалися. Остали на „становищах" тільки лідери посольських клюбів, які виявляють тепер велике і при тім незвичайно поденервоване розчарування. Та всеж ніяк не хочуть признатися до того, що вони розбиті і що всі докупи теперішньому урядові протиставитися не в силі.

Тому не можна дивуватися, коли в фактичному безсиллі, але не признаючися до нього, ті люди роблять речі, що можуть випливати тільки з такого психічного і морального стану, як неміч і розбиття, а саме пишуть переповнені їддю ненависні статті. І роблять це між іншим пепеси, що сприяли і підтримували свого часу травневий варшавський переворот і що на сліпо вірили у великий державний розум та політичну програму нинішнього голови уряду, якого дехто зве диктатором.

„Пани міністри і пани журналісти з урядових газет — пише М. Недзялковський у „Роботніку", органі ППС — роблять враження людей, що заспали дня 31. травня 1926 р. і щойно нині збудилися. Хочуть жити обривками кличів тої минулої доби. Надаремний труд! Так само як умерла ідея „моральної санації" під брутальним чоботом протекції, інтриг, клевети — так само не спричинює ніякого відгуку поневірка сойму, плюгавлення послів. Арогантське копання парляментаризму викликує несмак, згіршення і повний занепокоєння знак запиту на очах. До уряду не стало довіря, а в глибинах позірно ніби приспаних, вичерпаних нуждою мас гудять перші громи. Проблема ясна: якщо Польща поверне в час на шлях нормального демократичного розвитку, — врятувати можна ще дуже богато, коли ж ні, то скоро виросте перед нами необчислима доба нагальної боротьби, висліду якої передбачити не можна, але в якій Польща програє напевно."

Отже їдка, — але й не можна сказати, щоби всюди не слушна, — ця характеристика і звязана рівночасно з погрозою. Погроза не аби яка! Та якби вона вийшла не від одного з лідерів П. П. С., а від когось іншого, то можнаб у неї повірити. Та П. П. С. нині вже не розпоряджає ні „громами" ні їх „гудінням" серед глибин нібито „приспаних мас". Зрештою пос. Недзялковський схарактеризував першим реченням наведеного цитату найкраще себе і своїх співпартійців, бож нікого іншого, а саме його і його товаришів слід врахувати до ряду тих, що аж тепер пробудилися заснувши ще в травні 1926 р. Та й то пробудилися зі страху перед втратою мандатів до будучого сойму. А тому нічо дивного, що нині мають право самі собі погрожувати.

Неабияку „рацію" находить знов в обороні нинішнього уряду і режіму В. Стпічинський у „Глосі Правди", коли „творить" характеристику сойму і того покоління, що в ньому засідає.

„Не було — каже він — відродження в соймі і в тім поколінні, яке він репрезентував. В обох дотеперішніх соймах їх вибранці давали зникаючий відсоток маси, психічно чужої ходові історичних подій, частіше на жаль, здеморалізованої та ворожої змістові ідеольогії польської держави. Покоління неволі — без сумніву покоління нещасливе — в децидуючій для цілости масі виявило себе фатальним державним будівельним матеріялом. Побудована на ньому конструкція мусіла виявити цілу свою катастрофальну неміч. Проблема винаходу іншого здоровшого будівельного матеріялу стала перед нами. Опертя держави на творчих і продукційних силах народу стало пекучою потребою і необхідною. Перебудова річипосполитої конечним засобом, що веде до ціли."

Далі нібито розвиває автор ту ідею перебудови, але фактично про саму перебудову нічого не пише. Він спиняється тільки на будівельному матеріялі. Ним мають бути: те польське покоління, що творило леґіони, іншими словами табор пілсудчиків. Цим матеріялом треба покермувати, треба його повести.

А „лінія, якою треба піти, зарисовується ясно. Веде вона до розбудови в найширшому розмірі самоврядування, а також до переоцінки поняття „господарського життя" краю, під яким тепер розуміють виключно інтереси великого промислу, великої земельної посілости і банків."

А щож тоді з парляментаризмом?

„Само в собі явище занепаду до нулі — каже Стпічинський — ролі парляменту, як природне в даній хвилі не розбуджує в нас ні побоювань ні здивування. Могло би воно набрати значіння щойно тоді, колиб невтягнені до найширшої самоуправної і господарської праці творчі та відроджені сили народу (читай: легіоністи або пілсудчики) підпали розчаруванню, та дали себе втягнути на службу незадоволення".

Полишаючи на боці нефортунні міркування Стпічинського про перебудову нинішньої Польщі, можемо ствердити, що його характеристика сойму і того поколіня, яке його творить, є прекрасним доповненням до поданої вище характеристики „будівельного матеріялу", зробленої пос. Недзялковським. Щойно обидві разом взяті характеристики віддають до деякої міри характер цілої нинішньої Польщі. Самозрозуміло, що висновок з цього мусить бути зближений до того, який подав у „гудінні громів" Недзялковський.

З побуту на Радянській Україні.

II.

Київські враження.

Найближчого дня ранком складаю візиту през. Академії Липському, що мешкає на тім самім коридорі, недалечко моєї кімнати, потім спускаюся в діл на вулицю Воровського (давний Хрещатик) на сніданнє. Іду опісля трамваєм до четвертої санаторії, де лікарює мій сестрінич д-р Олекса Киричинський, один із кращих лікарів нервових недуг, купаюся, а в годині 12. сиджу вже на засіданні історичної секції під проводом акад. Мих. Грушевського. Цим разом засідання трівало не довго, бо почато його годиною раньше, як заповіджено. Вітаюсь із знайомими, між якими бачу історика Київа, В. Щербину, що саме в цьому році святкував свій науковий ювилей. Хоча сімдесять літ йому минуло, ювилят тримається ще напричуд гарно. Радість бє з його лиця бо наукові робітники ставляться до нього із щирою пошаною. Не багато ми перебалакали з акад. Грушевським, бо він занятий своїми численними справами. То поладнує кореспонденцію, то вишукує книжки для своєї роботи, то приймає своїх співробітників, яким дає вказівки. Розмову лишаємо на другий день, в котрім акад. Грушевський і його рідня ждуть мене з обідом.

Около четвертої години пополудні заходжу із знайомими до ресторану „Континенталь". Це рішучо найкращий готель і ресторан Київа. Саля висока на поверх. У ній святкувало Громадянство в р. 1903. ювилей Лисенка, в р. 1905. Івана Нечуя Левицького а в р. 1926. акад. Мих. Грушевського. Засідало кожним разом за столами поверх двох соток осіб. Був я на всіх згаданих ювилеях з котрими звязано чимало інтересних і великих споминів

В ресторані грає музика. На обід подають дві страви: борщ з мясом і рибу, або печеню за 80 коп. Публики мало. Вона збідніла. Заходив я туди часами на вечеру і гостей заставав також небагато. Страви приладжені знаменито. На столах, прикритих скатертями, незвичайна чистота, услуга добірна. На буфеті чимало всякого роду присмаків, які звичайно дорощі від цілого обіду. Пиво подають тільки в пляшках. Воно дороге (60 коп. бутилка) і тепле. Зате солоджені води тут прегарні та холодні. Признаюсь, що на Україні, я завсіди пю радше літом, чи кавказьку мінер. воду „Нарзан", чи солоджене „Сітро", як пиво. Вина на Україні гарні, горівка краща від нашої. Коли порівняти страви, які подають в „Континентали" за 80 коп., із стравами, які дістанете в „Укр. Народнім Харчи" за 55 коп., то перший ресторан вийде значно дешевше, бо страви добірніші та обильніші а культура тут висока.

Київ люблю і знаю. Тут перебував я в р. 1887 в домі мого пок. дядька інж. Волод. Качали. Саме тоді був я по матурі. Мешкав дядько коло Хрещатика, де арендував фабрику „Мінеральних Вод". До него належав літний театр із садом, в якім кожного вечера грала велика оркестра. У літньому театрі продукувалися щодня співаки і співачки та еквілібристи. Гарно мені тут жилося серед жичливого для мене окруження. Вдруге приїхав я сюди по докораті в р. 1894. Мешкав тоді дядько у своїм власнім, величавім домі при вул. Володимирській, тепер Короленка ч. 45. Був це великий, комірний дім, а зокрема в саді стояла прегарна вілля, яку дядько замешкував. Тут містилася його інж. контора. Тут було багато прегарних, стилевих апартаментів, розкішно умебльованих. Приїхав я туди на наукову працю і перебув в Київі кілька місяців в цім богатім домі, серед прихильних мені людей. Дядько занедужав і на моїх руках закінчив життя. Було це в грудні 1894 року серед тяжкої фінансової цукрової скрути. В чотири фабрики вложив дядько цілий свій маєток. Нагла смерть розбила цілий його добуток, а одинока донька не багато могла виратувати гроша з міліонового придбання.

З дрожанням серця заходжу до віллі. Сьогодня вона обдерта. Ніхто про неї не дбає. Отворяю кімнати великої салі. Якась жінка скробає у ній картофлі. Долівка брудна і чорна, як земля. Чим скорше замикаю двері та обходжу дім довкола. Ліворуч в углі столяр працює при варштаті. Сад запущений. На шнурках висять виправе білля.

Йду на вулицю та зустрічаюся з другим моїм кузином, тіточним братом Омеляном Киричинським. Умовляємося, що другої днини поїдемо на Байкове кладовище, де похоронений мій дядько, де спочило багато моїх знайомих, високозаслужених громадян: Микола Лисенко, Борис Грінченко, Володимир Антонович, Іван Нечуй Левицький, Кость Паньківський, Іван Стешенко і де покладено недавно у могилу Івана Коссака.

Коли тільки був я у Київі, ніколи не поминув Байкового кладовища. І тепер станув я біля гарно утриманого памятника мого дядька

та в думці дякував йому за те все, чого я зазнав від нього. Якби не мій провідник, інших гробів я не віднайшов би. При головній вулиці праворуч лежать Лисенко і Старицький. На їх гробах залізні хрести, зроблені із залізних шин. Написи відвернені від вулиці. Побіч них випнала могила. Нема на ній хреста, і тільки по написи на стяжці вінця, складеного на гробі рідними акад. Грушевського, пізнаю, що тут спочив Іван Коссак. Приїхав до Києва в гостину на різдвяні свята до акад. Грушевського і тут занедужав на запалення сліпої кишки. Лікар не пізнався на недузі і через те операція була опізнена. Умирав на закаження крови в санаторії при повній свідомости. До останньої хвилини сиділи при ньому дружина та її донька з першого подружжя, молоденька артистка „Березіля" Ярослава Могильницька, а побіч них Катря Грушевська. Умер рідкий чоловік, незвичайний характер, безпримірно чесний. Не шукав для себе ніяких користей, а через те мав великі впливи серед урядових кол у Харкові, де робив людям багато добра. Акад. Мих. Грушевський стратив у ньому сердечного друга, тому й піклувався ним в часі недуги, не щадив гроша, щоби тільки вратувати дороге життя. Ніс його домовину на місце вічного спочинку та крізь сльози виголосив прощальну промову. Стане на гробі Ів. Коссака скромний памятник. Вдовиця дістала від радянського уряду 60 карбов. місячної платні.

Сумно мені на души, коли стою біля могил і віддаю поклін памяти дорогих незабутних і заслужених людей та ще сумніше мені, що багато із тих гробів у великім занедбанні. В часі голоду повирвано з гробів деревляні хрести і спалено, так, що деяких із них годі відшукати. А всеж таки у цих гробах лежать велити духа української землі і ними повинно заопікуватися громадянство. Лисенко умер перед війною. Збирано складки на памятник та справа притихла. Говорили мені, що памятник на його гробі стане, але нічого певного я не дізнався. Цвинтар запущений, стежки поросли травою. З виїмком головної цвинтарної вулиці, утриманої в ладі, всі інші не бачили давно руки сторожа. Багато памятників розбитих ґранатами в часі революції і польського походу. На цвинтарі чимало деревини, яка росте дико, бо нею також ніхто не опікується. Чому воно так? Чи нерви притупилися? Чи може забуто тих людей, що своєю працею клали основи під краще майбутнє української землі? Сумно мені...

З гром. Коссаковою і її дочкою зустрінувся я по полудні в домі акад. Грушевського. Вітаються зі мною крізь сльози. Ще в жовтні минулого року був я у них в Харкові. Іван Коссак гостив мене в „Червоній Гостинниці" розкішним обідом. Не був він веселий. Маю враження, що вже тоді почував себе недужим. Памятаю яким зрівноваженим був він у кожній справі. Перебалакали ми тоді багато про Галичину, про знайомих і про Радянську Україну. Відпровадив мене на дворець при виїзді з Харкова і з очей його блестіли сльози. Чи була це типова туга галицького українця за Збручем і Сяном? Чи може перечуття, що більше не побачимося?

Розмова за обідом в гостинній хаті п. Грушевських зразу не вяжеться. Всі ми під враженням, що бракує між нами дорогого товариша і друга. Щойно по хвилі питають мене господарі про свою рідню і приятелів, а опісля йде розмова про наукові справи, про приєднування нових робітників для праць в Академії. Акад. Грушевський перебув на тяжкій праці в Галичині двайцять літ і має для неї по сьогодні велике зацікавлення. Оснував в історичній секції відділ Західньої України і нема сумніву, що вскорі вийде окремий том, присвячений її старовині та культурі.

Тримається акад. Грушевський знаменито. Лице завсіди усміхнене і веселе. Темами до нових праць сипле, як з рукава, так, що називаю його „ґеніяльним винахідником тем". Працює від досвіта до пізнього вечера, хоча помешкання, яке займає у власнім домі, маленьке і скромне, зложене з одної більшої, що служить за їдальню, гостинну і спальню, та з двох маленьких робітень, академика і доньки, де годі розкластися з книжками. В часі війни розбито йому до основ пятиповерхову каменицю, в якій згоріли архив, бібліотека і чудова колекція килимів, в числі около 150. Радянський уряд повернув рідні Грушевських двоповерховий дім на власність. Маєток на Кавказі пропав. Та енерґійний академик не упав на дусі, працює, як велит. Рівно трудящого наукового робітника на Україні ледви чи найдеться. Платня місячна академика у висоті 180 карбованців, ремунерація за провід в історичній секції у висоті 90 карб. та платня емеритальна 60 карб., а окрім цього заробітки із статтей в „Україні" та збірниках дають акад. Грушевському спроможність самому жити і іншим помогти. Про прожиток для своїх співробітників дбає акад. Грушевський більше, як про свій власний. Має він вже 17 аспірантів до університетських катедр. З галицьких українців притягнув він до роботи пок. Гнатюка, мене, Возняка, Філ. Колессу, д-ра Кордубу та жде на нових співробітників. Саме в часі мого побуту кінчив акад. Грушевський коректу другої части пятого тому історії літератури та переговорював з українським державним Видавництвом в справі друку девятого тому своєї великої „Історії України". Велит!

(Далі буде.) **Кирило Студинський.**

В справі „Української Захоронки" в Белзі.

Поклик до земляків Белзької Землі.

Поміж т. зв. червенськими городами колишнього Галицького Королівства може ні один не є так спольщений, як Белз. Що за причина тому? В тих часах, себ-то в XI. та XII. столітю, коли то теперішні сусідні міста Угнів та Сокаль були ще звичайними оселями без замітної ціхи міста, Белз був уже містом не малим, ба й славним. Само положення міста серед недоступних баґон та двох рік Солокії і Річиці, що берегли його перед ворогом своїми розлитими коритами в полудня та півночи й потрійними, до нинішньої пори доволі добре збереженими із заходу валами, було дуже пригоже на осідок усяких військових та цивільних установ. Тому й не дивота, що всякі воєводи, каштеляни та монастирі Домініканів і Домініканок побудували тут свої резиденції, щоби з *kresowego grodu* ширити польську культуру на окраїнах нашої землі. Місцеве населення, зпоконвіку українське, під довговіковим впливом окупаційного польського елєменту, а головно монастирів, проміняло свою українську мову на „панську", себто польську, котрою залюбки по нинішній день навіть у церкві послугується, будучи того переконання що не випадає йому, міщанству, висказувати своїх думок бесідою „хлопською".

Горстка місцевої інтеліґенції, що держить рідною мовою та східним переважно обрядом, постановила покласти таму тому нездоровому напорові белзян.

Тим заборолом проти латинізації і польонізації має бути *Українська Захоронка* для дітей у дошкільному віці. Ще 1911 р. заходом місцевого катехита о. Л. Салиги, що потребу захоронки підносив при кожній нагоді, Катерина Вілинська, донька бл. п. Петра, записала кусень поля і пів хати на цю ціль. Одначе цей запис не вистарчав на урухомлення захоронки. Минає рік за роком. Приходить світова війна, а за нею й обезцінення гроша, якого був призбирав уже кілька тисяч корон на ціль захоронки бувший парох о. Волод. Ринявець. Щойно з приходом до Белза пароха бл. п. Ів. Калинського урухомлено захоронку (в січні 1926 р.). І дійсно ця захоронка, хоч у наїмній хаті, сповняє свою задачу як слід. Під проводом С. С. Служебниць громадяться діти, вчаться рідної мови та пісень. Час до часу дають діточі вистави, там пізнають свою історію та бувальщину. З великою посвятою працює над дітьми С. Касіяна. Серце радіє, коли почуєш, як діти моляться в рідній мові та співають українських пісень. Зворушуючий був вид, коли то на першому діточому представленню по лиці неодного місцевого інтеліґента-патріота покотилася сльоза радости, викликана щебетом дітей та звуком рідної пісні. Місто хоч поволи, та все таки починає набирати питомого українського характеру.

Удержання захоронки переходить місячно понад 200 зол. Цей тягар поносить виключно місцева інтеліґенція. З замісцевих белзських урядовців незабувають про захоронку: радник Михайло Ліськевич з Чехословаччини, інспектор Ів. Вілинський з Перемишля і п. Йосиф Саєвич. Духовенство белзського деканату, хоч малими датками, та все таки причиняється до піддержання захоронки. З повним признанням слід піднести, що судді місцевого суду, а саме Григорій Томчак і Адольф Слиж, як також емерит. директор табулі п. Микола Старух особлившою опікою огортають захоронку. Також „Союз Українок" під проводом п. Софії Салукової доходами з вечерниць та забав засилює значно касу захоронки. Зновже п. Мих. Галань, емерит. управитель школи, не зважаючи на підірване воєнним лихоліттям здоровля, крім датків на захоронку підняався ще й педаґоґічного нагляду над її веденням. Загал міщан покищо ставиться байдужо до цеї преважної установи. Комітет, що взяв на себе цей великий тягар безінтересовно, має надію, що й загал міщан чейже зрозуміє вагу й потребу захоронки у себе та вкінці перейме на себе обовязок її утримання.

Але поки це станеться, комітет захоро-

К. АНИЩЕНКО. 11

МИРОНОСИЦІ.

(Продовження.)

Від духу розтопленої фарби баба Вівдя опритомніла... Як раз пройшов і церковний староста, а за ним, із середини церкви, дихнуло і людським смородом, і понюхачкою і цибулею, і самогоном...

Баба Секлета не вдержалас.:

— Хай Бог простить, яка то свинота наш нарід: і до Господа преться, як в хлів...

Вівдя привіталась до Ониськи. Цього моменту давно ждали і Мотря і Секлета.

— Христос воскрес! — солодко привітались вони до мироносиць... Приготувались?

— Може, Господь способить!

— Батюшці щось зготовили? — вщіпливо запитала Секлета.

— Та по наших силах.

Звісно: який поїзд, таке й частування... Ой, бідна ж ти, Онисечко, як тебе понівечила комуна!

Паламар, повертаючись з дзвіниці, перебив розмову.

— Пора, бабо Вівде: ставайте до своєї справи... — Додав шуткуючи Онисці: Ходім, Онисю, на цугундер..

Мироносиць, як струснуло: ще жовтіше стало обличчя Вівді, зажевріли покірні чорні очі. Ониська суворо втопила в землю очі.

Прийшов для мироносиць довго-сподіваний час...

VIII.

Потупились парубки, віяково скривились, але, коли побачили, що баби та молодиці стали під мироносну ікону — почали розбирати хрести й корогви. Трохи й до сварки не дійшло: Яким-комсомолець хтів нести золотого хреста, а Сергій Буржуенко й собі цього хреста потягся, але довелось йому уступити Якимові, бо Хома-безвірник артос взяв і таке загнув на Буржуенка... Одходили, мовляв, куркулячі души — прийшла черга й пролетаріям походити... А щоб діло цілком вийшло на революційний зразок, пустили попереду, хресного ходу незаможника Данила Карнавку з червоним прапором, на котрому написано по московському: „Религія— опіюм народа". Карнавка почав було сперечатись — не хотів дурно йти, але, почувши від Якима та Сергія, що після водосвятія буде „по чарці", а на закуску — артос, негайно збігав до зборні й приніс прапор.

Тим часом незаможник Пилип Калитка шепотів батюшці, щоб хресний хід пройшов його двором; середняк Тишко попередив, що коло свого двору він виставив стіл — щоб свята евангелія одпочила... і колишній куркуль Гричай, в заялозеному жупані, з посмішкою поглядав на всю справу' мовляв, побачимо, як то пролетарія Господеві утне... Він заздалегідь договорився з попом, що коло його поля буде „велика єктенія", а після водосвятія криниці — „що Бог послав"...

Гугнявим, старечим голосом піп почав' „Христос воскресе"... Дяк підхопив хрипким, але міцним підсамогоненим басом. А півча гукнула. Співали хороше: дзвінкі дівочі голоси, що так завзято колись виводили „Ще не вмерла Україна", а трохи згодом — „Повстаньте, гнані і голодні", — також щиро дзвінко й завзято виспівували пасхальні канони. Соковиті тенори та баски, усердно, щоб усі чули й знали, дотягали журливо-веселі акорди.

Хресний хід рушив. Ударили в дзвони...

Сонце виблискує на іконах та хрестах. Синє небо жменями кидає легенький вітрець, а він свіжить спітнілі обличчя. Дзвони-ж гудуть... стомляться — перестануть. Але як зачують, що в Мировці дзвонять, у Русачівці дзвонять, аж в ушах лящить... І тоді тільки вгамувались, як за селом, коло Грицаевого поля, став хресний хід на „велику єктенію".

Тут його догнали й господині з кошиками та вузлами в руках. В кожнім кошикові — „як дбаєш, так маєш" для батюшки — пляшечка сливянки, печена курка та „баба"; для „мира хрещеного" —пляшкадві самогону на вишнях та пиріжки з горохом; для дітвори — коржики, а старцям — пиріжки з капустою. Для всякого випадку, за пазухою — пшенична паляниця, в руці — глечик з варенухою та в вузлику десятків зо-три вареників з калиною... І ще дітям на гостинець — з десяток крашанок...

Все зїдять люди добрі. Батьків-матерів помянуть. А кришки в житах розсіють' гостинець пташкам, щоб поле доглядали...

Пріська Писаренкова, жвава чорнява московка, останньою догнала.

— Хай Господь простить — і до церкви не встигла' пиріжки пекла...

— З Мироносною будьте здорові!.. І я забарилась: паляниці довго не сходили... А хто-ж то в мироносницях?

— Та пролетарія-ж... Як їх батюшка і допустили?!.. Байстручка та скажена московка... і Вівдя посеред молодиць вперлась... А Онисьці в синяках і зовсім не личить... Ну, та перед Господом всі рівні... Господи помилуй, Господи помилуй... Христос воскресе із мертвих...

Баби почали підспівувати й оточили мироносиць.

В першій парі несли мироносну ікону Вівдя та Ониська. Одарка з ... йшли другою ...

Опустивши очі в землю, мироносиці відчували на плечах велику вагу ікони. І на цій вазі була сконцентрована їхня увага. Піт котився на обличчя мироносиць, курява забивалась в ніс і очі... Мліли плечі... Але величний спокій панував у чотирьох душах мироносиць: вони йшли гефсиманською стежкою, до гробу Господнього, де є прощення і любов... Чим важче під вагою ікони, чим частіше спотикається стомлена нога, тим солодчий спокій в души, тим більше надії, що Господь прийме жертву...

Обличчя мироносиць світились тихою радістю. Бліда, виснажена Санька засмагла під сонячним промінням і здавалась ще кращою. Одарка солодко позіхала: вона почувала, що Марія Єгипетська помагає: чим більше пітніє Одарка тим легче їй... У Ониськи свербіла на щоці рана; сила святих мироносиць себе показує: рана піджива. А у Вівді лежала на серці світла покірна думка: коли-то Господь покличе її до себе...

(Далі буде.)

ки звертається до Вас, П. Т. Земляки бельгійської Землі, розсіяних по европейському суходолі та далеких американських просторах, до Вас, що розумієте вагу рідної школи, рідної церкви та збереження всього, що рідне, українське — не забувайте на своїх малих братчиків та сестричок! Допоможіть їм своєю лептою вирости та виховатися на вірних членів своєї церкви і поневоленої матери-України. Нехай не пропадає квіт нашого міщанства! Навпаки — нехай виросте та приверне ту славу, якою колись його прадіди за княжих часів вкривали свій рідний город Белз! Заграничні часописи, головно американські, просяться ласкаво передрукувати цю відозву. Ласкаві жертви на захоронку проситься слати на адресу: Гр.-кат. парохіяльний уряд, Белз, Галичина. *Комітет.*

Виборчі вислідн.

СУДОВА ВИШНЯ.

Справу виборів переведено з нашого боку незручно, тому ліста польсько-жидівського бльоку перейшла проти нас у цілости. Замісць щонайменше одної третини мандатів дістали ми в IV. колі тільки одного, а в III. 6 радних. Поляки здобули 22 мандати, жиди 70.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

В теребовельському повіті відбулися ще вибори в таких громадах: У громаді *Вербівець* вийшло 29 українців і 19 поляків. У *Волиці* 23 українців і 9 поляків. Величезне виборче шахрайство поповнено в селі *Заздрости*. Виборча комісія, яка складалася з 4 поляків, дозволяла своїм прихильникам кидати до виборчої урни по кілька карток так, що на 185 голосуючих знайдено в урні аж 265 карток! Українців голосувало 121, а поляків 64, так, що підкинено до урни аж 80 карток. Це очевидне шахрайство не спинило виборчої комісії проголосити вибору кандидатів польської лісти, які вийшли саме при помочі тих докинених 80 карток. Комісар Гарган, делегований старостром на ці вибори, на це зовсім не реагував! У I. і II. колі наші виборці, схвильовані і не маючи довіря через те шахрайство до виборчої комісії, заключили компроміс, в якому згодилися на 11 українців і 13 поляків, хоч в обох колах були в більшости. Проти цих виборів внесено протест.

СТЕБНИК.

У нас відбулися вибори в днях 4, 5. і 6. липня. В III. і IV. колі управнених до голосування було около 1500; в I. і II. колі 92, в тім лише 12 українців. Українці могли рахувати лише на III. і IV. коло — але й тут прийшло до роздору. До боротьби виступили три партії окремо: українці-націоналісти під проводом свого пароха, сельроби та хрунівсько-жидівсько-німецько-польська партія. В III. колі побідила українська нац. ліста, бо дістала 10 радних українців, на жаль, двох непевних з партії бльоку. Другого дня виборів наші сельроби получилися вже з жидівсько-польським бльоком і пішли спільно проти українців — але провалились соромно, бо побідила знов ліста українська. Маємо отже 20 радних українців. У I. і II. колі вийшло 5 жидів, 3 німців і 12 поляків. Присутний на виборах комісар староства інж. Грохольський поводився справедливо і не дав нікому причини до нарікань. Наші сельроби невдоволені, що сорожно провалилися — зрадили їх таки жидівські і польські товариші! — внесли протест.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Частинний виказ переведених виборів у бережанському повіті: 1. *Вільховець:* 12 українців, усі Національне Обєднання, 4 поляків, голосувало 55% управнених. 2. *Посухів:* 13 українців (7 партії праці, 6 безпартійних), 3 поляків, голосувало 40%, були виборчі надужиття. Українці внесли протест. 3. *Потутори:* 25 українців (12 Нац. Обєднання, 12 п. праці, 4 безпартійні), 4 поляки-мазури, голосувало 60%. Були виборчі надужиття. 4. *Саранчуки:* 25 українців (21 Обєднання, 4 п. праці), 7 поляків. Були виборчі надужиття. Голосувало 40%. 5. *Криве:* 24 українців (24 Обєднання) 4 поляків-мазурів, голосувало 60%. Поляки внесли протест. 6. *Лісники:* 24 українців (22 мущин і 2 жінки) Нац. Обєднання), голосувало 65%. Були виборчі надужиття. Поляки внесли протест. 7. *Жуків:* 22 українців (21 мущин і 1 жінка, безпартійні), 2 поляків. Голосувало 40%. 8. *Лапшин*

Після віденських заворушень.

Відень, 19. липня 1927.

Відень має вже зовсім нормальний вигляд. Страйк зліквідований. Залізничий рух з Австрією відновлений. Завтра в 2 год. по полудні похорони жертв заворушень. Одначе політична ситуація ще не зовсім виснена. Соціялісти твердять, що проголошення генерального страйку не мало на цілн репресійних засобів проти уряду Зайпля. Серед прізвищ убитих і ранених у часі вуличних боїв є — як твердить жидів. агенція телегр. — залежно 3 відсотки жидів. У часі боротьб злемольовано цілковито помешкання гакенкрайцлерів. Вони твердять, що зробили це жиди. Австр. міністер фінансів заявив представникові агенції Вольфа, „що уряд розпоряджає вповні потрібними засобами для паралізування всяких злочинних замахів. — Поліція переводить енергійно дальші арештування учасників і спричинників заворушень. Між іншим арештовано багато болгарських студентів-комуністів. Арештований також є пруський посол до Ляндтагу комуніст Вільгельм Пік. Його арештовано на основі найдених при ньому документів, що давали віденським комуністам директиви від німецької комуністичної централі. Арештували його крім того під замітом підюджування до заворушень. Сидить він у судовій тюрмі. Крім того арештовано голову берлінсько-радянської місії у Відні Ленбреля, з походження Маляра.

Досі арештовано 300 осіб, з яких 75 відставлено до розпорядимости суду. Тепер ведуться у Відні переговори в справі розвязання істнуючих там військових формацій, а саме: Шуцбунду (соціялістичного) і Фронткемпферів. Шуцбунд має 40.000 членів, а Спілка Фронткемпферів має 2000 членів. — Комуністи з комінтерну роблять на основі віденських подій дуже цікаві висновки для себе. Вони твердять, що розрухи мали всі дані на те, щоби дійти до „вищої" стадії, але не було відповідної керми випадками. Навіть Троцький використав ті події проти Сталіна. Він твердить, що ЦК партії ВКП(б) зі Сталіном на чолі дуже помиляється, коли твердить про стабілізацію в Европі, бо віденські події є найкращим доказом, що її нема, а тому політика комуністів мусить далі орієнтуватися на світову революцію і відповідно до того вести революційну акцію. Комінтерн успів вислати до віденських комуністів аж 5 відозв з інструкціями та заохотою: ввести у цілій Австрії робітничу міліцію, розброїти контрреволюційні відділи та проголосити диктатуру пролетаріяту. — Знатоки твердять, що кошти відбудови віденської палати справедливости будуть коштувати 6 міліонів шілінгів.

Виміна нот між Бельгією а Німеччиною.

Брукселя, 19. липня 1927.

Агенція „Бельга" комунікує, що бельгійська нота до берлінського уряду у звязку з промовою Броквіля, підкреслює, що Німеччина може нині потроїти кожної хвилі число Райхсвери та вислати на границі 600 тисяч жовнірів. Нота твердить, що в німецьких урядових документах можна найти цифри, які це вповні доказують. Коли Франція устійнила свої видатки на амуніцію в 1927 р. на суму 30 міліонів франків, то Німеччина на ту саму ціль і в тому самому році призначила суму 45 міліонів золот. марок. Твердження Броквіля потверджують крім того: нота зпінтської воєнної комісії з лютого 1925 р., яка ствердила, що Німеч. не звільняє з Райхсвери передбачених верс. трактатом 5, але 25 відсотків жовнірів; міністер Райхсвери Геслер заявив на військ. комісії Райхстагу, що до маринарки зголосилося 60.000 добровольців, з яких принято 1800. Цифра принятих не творить 5 відс., а цілих дванацять, бо чисельність німецької маринарки усталена на 15.000; посол Ренненбург домагався в Райхстагу видатнішої опіки над 15 тисячами жовнірів, звільненими з Райхсвери.

Німецька нота відповідає, що про ніяку зпінтську ноту нічого не знає, бо такої не було. За те є нота держав Антанти з червня 1925 р., що містить наведені Броквілем закиди, але на неї вже давно дала Німеччина вичерпуючу відповідь, в якій запевнила, що при звільнюванні з Райхсвери не переходять ніколи 5 проц. Справа та закінчена розпорядком президента Німеччини, який вдоволив Антанту. Щож до 15 тисяч звільнених, то були не всі звільнені з Райхсвери за цілий ряд літ.

Конференція сусідних зі СРСР держав у Варшаві.

Варшава, 19. липня 1927.

В найблищих днях відбудеться у Варшаві конференція представників сусідуючих зі СРСР держав. Польський уряд буде заступати на ній теперішний польський посол у Москві Патек, який у звязку з конференцією відложив свій виїзд до Москви. У звязку з конференціями, які переводить пос. Патек у Варшаві прибув сюди польський посол з Риги Лукасевич.

Розстріли в Київі.

Москва, 19. липня 1927.

З Київа наспіли вісти, що там розстріляно 20 осіб, які належали до відкритого там недавно монархічного заговору. У звязку з тимже монархічним заговором сподівані екзекуції також на провінції.

Вислід виборів на Волині.

Луцьк, 19. липня 1927.

Дальші висліди виборів до громадських рад на Волині представляються так (дати ще вислід непровірені): Здолбунів: 9 (?) українців, 11 поляків, 1 чех, 3 жидів; Корець: 1 поляк, 11 жидів; Дубно: 3 москалів, 1 чех, 17 жидів; Ратно: 4 українців, 8 жидів; Берестечко: 12 українців, 3 поляків, 9 жидів; Радивилів: 2 українців, 3 поляків, 7 жидів; Березно: 6 поляків, 9 жидів.

24 українців. 9. *Олесин:* 12 українців (безпартійні), 12 мазурів. Були виборчі надужиття. Українці внесли протест. Голосувало 55%. 10. *Гиновичі:* 12 українців (безпартійних), 12 поляків. Голосувало 70%, були виборчі надужиття. Українці внесли протест. 11. *Надорожнів:* 4 українців (непартійних), 12 поляків. Голосувало 30%, були виборчі надужиття. Українці внесли протест. 12. *Двірці:* 11 українців (8 УНДО, 3 непартійних), 5 поляків. Голосувало 35%, були виборчі надужиття. Українці внесли протест. 13. *Стриганці:* 16 українців (непартійних). Голосувало 60%. 14. *Літятин:* 6 українців (непартійних), 18 поляків. Голосувало 40%, були виборчі надужиття. Українці внесли протест. 15. *Козівка:* 21 українців (Обєднання), 3 поляків. 16. *Рибники:* 22 українців, 2 поляків-мазурів. Голосувало 60%. 17. *Котів:* 18 українців (непартійні) і 6 поляків-мазурів. Голосувало 55%. Були виборчі надужиття. Поляки протест. 18. *Рекшин:* 12 українців (непартійних), 3 поляків, 1 жид. Голосувало 40%. Поляки внесли протест. 19. *Кальне:* 20 українців (Обєднання), 3 поляків і 1 жид. Голосувало 60%. 20. *Мечищів:* 8 українців (Обєднання), 24 поляків-мазурів. Голосувало 65%, були виборчі надужиття. Українці внесли протест. 21. *Тростянець:* 29 українців, 3 поляків-мазурів. Голосувало 60%.

РОГАТИНЩИНА.

На 24 радних в *Путятинцях* вибрані самі українці. Виборами кермував комітет, затверджений повітовим комітетом. Боротьба пішла більше за особи й опанування села. Комітет подбав передовсім про себе, а відтак подобирав собі таких радних, котрі йшлиб йому на руку. Вибрано вже і війта та іншу старшину. Громада покладала на ці вибори великі надії, а чи вони сповняться, покаже найблизча будучність.

Виборчий рух.

СОКАЛЬЩИНА.

В дні 3і липня відбулося в *Боратині-Маджарці* велике віче в справі громадських виборів. Присутних осіб около 300. Прибули теж селяни із села Маджарка. Проводив вічем Сидор *Филипчук*, секретарював Стефан *Фігас*. На віча прибув делегат УНДО, студ. *Корчинський* Іван. В двогодинній промові представив він присутним важке положення українського села, розтратну господарку наказних комісарів і розпаношення на наших землях усяких безправств. Виснив також присутнім виборчий закон. Дуже богато селян забирало голос в оживленій дискусії. Присутні виказували погану роботу наказної комісарської кліки в селі. При кінци забрав голос п. *Наливайко*, що іменем виборчого комітету і присутніх громадян подякував делегатові за прибуття і заявив повне довіря до проводу УНДО. Місцевий хор відспівав різні українські пісні. В год. 5. попол. замкнено віче. Богато праці вложили тут: Наливайко Василь, Олексин Микола, а також голова читальні Филипчук Ізидор.

НОВИНКИ.

— **Особисті вісти.** Митрополит Шептицький у супроводі кількох крилошан і професорів виїхав учора вечером до Велеграду, щоби взяти там участь в унійнім конгресі, який починається там 24-го липня.

— **На будову оселі укр. робітників пера** склали до „Земельного Банку" др. М. Панчишин 33.50, др. Л. Ганкевич 38.85, др. М. Богонюк 30 зол.

— **Львівська хроніка.** Львівські шофери далі лишають трупи за своїми автами; є дві нові жертви. Львівські вломники виюхали гроші в огнетревалій касі в садовоській школі на Замарстинові: 25 учнів цієї школи хропіло сном блаженних, коли „касовики" розрізали „вертгаймівку" і взяли з неї 4000 зол. як гонорар за важку працю. Крім цього скромніші злодії відвідали в ночі кілька малих крамниць і помешкань, перешукали кишені глядачів підчас мечевих змагань у трамваях і забрали гроші якійсь жінці з кабіни на „Світезі". 18-літня Марія Криворучка донька митового урядовця, застрілилась наслідком любовної трагедії.

— В українській реальній гімназії в Празі відбувся дня 30 червня і 1 липня іспит зрілости до високої технічної школи і університету під головуванням делегата Мін. Шк. і Н. О. проф. Осипа Урбана. Свідоцтво зрілости одержали: Михайло Антонович (відзн.), Кость Деркач, Елеонора Іваненко, Макар Ілляшенко, Ростислав Каплинський, Арсень Котюк, Стефанія Куськись, Юлія Куськись, Ольга Куншір, Ілля Назаревич, Володимир Павлічук, Святополк Пачовський, Василь Савицький, Ольга Стахівна (відзн.), Іван Зібкин, Валеріян Михайлів, Степан Шеснюк, Віктор Прохаська, Теодор Хомик, Павло Карач. Відступили від іспиту 2 екстерністи. Половина з матуристів походить з Галичини.

— **Катастрофи.** Двогодинна буря над Ню-Йорком лишила на вулицях 6 убитих. В Еспанії місті Алярей заломався міст, 9 убитих. У Льондоні на головній улиці Ріджент Стріт завалився 4-поверх. дім, кілька осіб убитих. У Ніжном-Новгороді Волга перервала гать і залила містечко Лукіяніа; кільканадцять осіб потонуло. Над середньою Англією обірвалась хмара: кілька сіл залитих. У Менчестрі залита сила домів. Біля Калькути потонув корабель з 21 моряками. Біля Мюнхен підчас знимки фільма, коні потоптали артистку Мюнхгофен, яка мала їх стримати, згідно із фільмовим сценарієм.

— **Виборчі історії.** У „Курері станиславівськім" находимо з 17-го ц. м. під таким заголовком довшу статейку, в якій описані веселі моменти виборчої агітації. Виймаємо з неї два фрагменти для прикладу того, що ділось у головах деяких учасників і організаторів „безпосередньої та справедливої „волі народу": „Одна з громадянок 4-го кола показала картку, але віддати її не хотіла, лякаючись, щоби в скрині не перемішалась з іншими... В одній салі трапилась річ страшна. До салі ввійшов чоловік, якого не тільки не було на лісті, але про якого загально всі знали, що він зробив дурницю, яка відобрала йому право голосувати, бо помер. Коли на домагання, що хоче голосувати, дарма, що його не було на лісті, хтось з членів комісії заявив, що знає цього добродія як відомого небіжчика, виборець щез, заки встигли йому цей факт розяснити. Це знехтування небіжчиків дало привід до того, що три групи політично померші при цих виборах, внесли протест проти важности виборчого акту".

— **„Нахідне" і його різне значіння.** Жидівський „Люблінер Тугблят" оповідає довго та лірично правдиву пригоду, яка трапилась у Любліні 22-літньому бідному жидкові Гершкові Карушевичеві. Її передруковує вчорашня „Хвіля". Пригода найбуденніша в світі: дві польські аристократки приїхали каритою на базар. Нараз запримічують, що нема торбинки, де спочивало 1500 дол. Гомін, метушня, поліція. Аж до карити пробивається бідний жидок, що продає городину. Не хотять його пустити. Це Гершко, який княжим жестом звертає найдених 1500 дол. Далі цитуємо: „Дама була така схвильована, що зараз прочуняла. Врадувалась. Засяла. Справді! Вхопила кучеряву голову жидівського молодця і поцілувала його в чоло... Великосерді пані подякувала щиро жидівському молодцеві а при цьому додала, що „хоча" він жид, то прецінь... Врешті відчинила ручну калитку і великосердним жестом передала жидівському молодцеві „нахідне" 50, пятьдесять! сотиків". Найцікавіше в цій банальній історії це здивування обох жидівських часописів: якими скупими можуть бути польські аристократки. На нашу гадку, нагорода 50 сот. за „нахідне" зовсім зрозуміла; вона була в повній пропорції до даного цілунку. Колиж Гершко не був вдоволений цілунком „вузьких, ніжних уст", повинен ще домагатись належних йому законно 10 проц. „нахідного". Пригадуємо при цій нагоді дві подібні історії: місяць тому жидівські „аристократи" згубили під Стрийською рогачкою з авта торбинку з десятками тисяч дол., які найшла бідна служниця; вони вирвали їй торбинку, побили і втікли безслідно. Минулого року у Парижі артистка Паріс згубила на сцені шнур перел вартости 100.000 фр. Його найшов машиніст і звернув. Коли артистка спитала його, чи хоче 10.000 нагороди чи цілунок, він заявив, що — цілунок. Вона поцілувала його в присутности всіх, а коли машиніст вернувся до хати, там ждала на нього вже коверта з 10.000 фр. нагороди. У середовищі великої культури всі жести мають інший зміст, чи багатих чи бідних.

— **Жіночі рекорди.** Дві громадянки Ню-Йорку обіцяли взяти участь у двох шлюбах того самого дня: у Прінстави і Гертфорді. А що ті два міста віддалені від себе на 450 км., сіли на літак у ве-

сільних сумнях і додержали слова. Бо могутнім є для американського серця слово „рекорд"!

— **Літературний куток.** „Гамлета" Шекспіра переробив наново для сцени Гергарт Гавптман; його виставлять в опері у Дрездені. На два вільні місця в „Академії французькій" прийняли „безсмертні" (щоби доповнити своє вічно незмінне число 40) двох нових письменників' Абель Ермана і Еміля Мале. Оба родом ур. у 1862 р. Ерман відомий повістяр, драматург, ессаїст. Від 1918 р. він ставив свою кандидатуру на „фотель" в Академії 8 разів. До нього ставилась Академія підозріливо як до людини „неповажної", що може їй зробити якого збитка своїм гумором. Ерман веде від літ постійну „паризьку хроніку" в „Тан". Крім чисто літер. творів є він автором двох книжок дуже легко написаних „Розмови про франц. граматику" і „Мистецтво писати". Еміль Маль критик і історик мистецтва, одноліток Ермана. Він був раніше директором франц. археольогічного інституту в Римі, тепер проф. мистецтва в Сорбоні. Його спеціяльність: середновічне мистецтво у звязку з фільософією, історією та археольогією. Він створив окрему школу своїми дослідами та теоріями.

— **Кара за нечисту рідну мову.** Мусоліні звернув увагу на те, що італійська мова сильно засмічена чужими словами. Тому він видав декрет із забороною вживати чужих слів там, де їх можна заступити рідними, навіть... коли вони вже нині невживані. Декрет звертається головно проти жаргону, що панує всевладно в торговельних оголошеннях. Від нині за кожне зайве чужинне слово будуть в Італії стягати грошеву кару. Щаслива країна! У нас не можна би видати такого декрету хоча би тому, що не було би трибуналів, які могли би рішати, чи дане слово справді можна заступити рідним.

— **Світова всячина.** Французькі посли комуністи засуджені на вязницю, заявили, що самі добровільно не підуть: їх відвезли силоміць. — Мадярський кардинал Чернох сильно занедужав. — Дотепер не найшли летуна Сміта, який просив помочі, впавши у море в 850 милях від Гонолюлю. — У Ню-Йорку почнеться з осени процес проти чоловіка-„горилі" Нельсона, який по ріжних містах убив кільканайцять жінок. — Помер один з найбільших німецьких богачів Іван Кутіскер напередодні свого присуду за нечесті спекуляції державним майном. — Празький суд має клопіт із чудернацьким розводовим процесом: 28-літній сліпий столяр хоче розвестися із своєю 38-літн. жінкою, теж сліпою, тому, що люди впевняють його, що вона стара та бридка; жінка відповідає, що він доторкався її обличчя перед шлюбом і заявив, що вона гарна. — Французька статистика каже, що на протязі трьох останніх місяців 1926 р. випили у Франції 13.361.727 гектолітрів вина, на 400.000 гект. більш як попереднього року. В 1926 р. на кожного француза виходило річно 1 пляшка шампанського і два ведра вина.

— **З кіна.** У кіні „Коперник" нова фільма „Париж опівночі", на підставі роману Бальзака „Історія легкодушної мужатки". У кіні „Паляс" наукова природнича фільма „Як родиться людина" (Від запліднення до народин). Тільки для дорослих; місця для жіноцтва та мущин окремо.

— **Друкарські чортики.** У вчорашнім числі нашого часопису стаття п. з. Ірляндія і „Ірляндія" повинна мати підпис В. Левицький, а не Д. як помилково надруковано. У статті з дн. 19 липня „Конфлікт між КП(б)У і КПЗУ" на 2-гій ст., другій шпальті 22 рядок має бути не КПЗУ а КП(б)У.

— **Господарські кола** ввійшли в тісний контакт з редакцією Адресної Книги для торгівлі, промислу, ремесла та хліборобства в Польщі, виданої Т-вом Міжнародньої Реклями, ген. пред. Рудольф Моссе. Це свідчить ясно про загальне зацікавлення цею корисною Книгою, під кожним оглядом і про інтерес звязаний з нею. Адресна Книга приноровлена до потреб щоденного життя це найкоротший шлях доставце до консумента. По нашим інформаціям: у найближчих днях іде до друку відділ про Львівське воєвідство. Тому радимо торговельним і промисловим колам, щоби в час порозумілись з редакцією: Варшава, Маршалковська 124, і дали у відповіднім відділі книги свою адресу. 1—1

— **По футра!** Ідьте до п. Карпяка, щоб перед зимою були готові. Львів вул. Куркова 11а І. пов. на ліво. 49 8-10

Дописи.

ГЕРЕБОВЛЯ. (*Концерт Шевченка*). Дня 3. липня ц. р. відбувся у нас заходом усіх товариств святочний концерт у честь Шевченка з богатою програмою. В битком заповненій салі проходили всі точки програми зовсім удачно. Підчеркнути належить прегарний розвій під кожним оглядом нашої дутої орхестри під проводом п. І. Козака, дир. ПСК., яка виповнила кілька точок концерту і нині стає у нас осередком усяких наших національних обходів, як у місті так і в повіті. *О.*

ГЛИНЯНИ. (*З наших економічних досягнень*). Біжучий рік у Глинянах на полі економічнім зазначився двома здобутками: В березні п. р. кооператива „Народний Дім" набула на власність у середмісті домівку, від якого то часу видно рішаючий зворот у розвою того товариства, про що була згадка в „Ділі" в березні п. р. А дня 3. липня ц. р. заходом енергійної дирекції „Товариства Задаткового" відбулося святочне благословлення угольного каменя під будову повітової молочарні. Акту благословлення довершив спеціяльно упрошений о. прелат Л. Куницький при участи о. шамбеляна Павла Бачинського, о. декана Садовського, о. Боберського, о. Терещука, о. Бойка, о. Костищина, о. Ганаса й о. Кузьми та укінченого богослова В. Терещука. О. Куницький як у церкві підчас Служби Божої, яку відправляв при участи 5-ох священиків, так і на площі виголосив прекрасні проповіди, в яких зумів усіх присутніх підняти на дусі й додати сил до дальшої тяжкої праці. В тім святі взяло участь понад дві тисячі громадян з Глинян і околиці, себто з усіх сметанкових філій, яких товариство має 16, а понадто делегації товариств і повітових установ. Будови дому піднявся наш молодий архітект п. Альбін Барщевський, інжинір зі Львова, який дає запоруку, що це діло будови виведе якнайкраще. Крім будови дому чекає „Товариство Задаткове" велика праця, а саме його реорганізація внутрі по думці і вказівках наших центральних установ, передовсім відділення кредитової установи від молочарської, до чого одначе з огляду на місцеві відносини належить дуже обережно підходити, щоб гарно почате діло не потерпіло. Будова ця і так виснажить і висилить товариство, отже в першій мірі обовязком наших центральних установ а головно Молочарського Союзу є прийти з помічю — найсильнішому в Союзі товариству, яким є глинянська установа. Не сумніваємося, що свідомі члени товариства зі своєї сторони зроблять усе, щоби розвій цього товариства пішов правильним шляхом.

КОЗІВЩИНА. (*Хто у нас патронує бандитизмові*). Від якогось часу розпочався в Козовій бандитизм у цілім того слова значінні. В ясний день кольоністи та деякі з місцевої польонії нападають спокійних громадян-українців, розбивають голови та послугуються навіть ножами. Поліція замість впливати на вдержання ладу та порядку й арештувати авантурників — просто підюджує до авантур. І так: Дня 30. червня відбувалися вибори до гром. ради в Олесині. На вибори прибув пост. Д. П. Войтусь. Цей панок замісць держатися своєї інструкції, вмішувався до виборів, висказуючи своє вдоволення, що між громадянством повстав роздор. Він сказав: „Нам партія У. П. П. є добра, вона, хоч большевицька, то державі не шкодить, але ті партизани від УНДО — от це кляті вороги, бо вони хотять відірватися від Польщі". Дальше випитував, чому то олесяни не були на вічу в Козові? Там, каже, була, правда, бійка, трохи вас мазури побили камінням, але вони думали, що це віче ундівців і тому таке зайшло. Дня 11. липня ц. р. на місті в Козові напали Антоні Пасек і Войтило Альойзи на гром. Івана Куманця, побили його, бо він, як казали, „кабан", а всіх кабанів треба повбивати. Поліція, хоч у місці є постерунок, на жалобу побитого взагалі не реагувала. Дня 12. липня на св. Петра і Павла в козівській церкві був храм. На відпуст з довколичних сіл поприїздили люди. Вже день передтим рознеслася вістка по мазурських кольоніях, що в Козові має бути віче. І хоча 12. липня був для поляків днем робочим, то проте довколичні кольоністи явилися в поважній скількости. По дорозі з Юзефівки до Козови напали кількох кольоністів на Івана Купера з Юзефівки і побили його дручками. Колиж він зголосився на постерунку в Козові, йому сказали: „Мувіце, же ви поляк (він латиник), то било собе на чоле виязнонць, же пан поляк"... Того самого дня згадані Войтило і Пасек з Міхалом Хащевичем побили біля церкви та порізали ножами Петра Грамяка з Геленкова. Оподалік приглядався тому преспокійно пост. Яськевіч, а коли нападений зачав кричати, то постерунковий Яськевіч вже пораненого Грамяка бив ще прикладом від кріса! Дальше ті самі побили Василя Світенького з Олесина палицями та ножами так, що побитого відливали водою до притомности. Приводом до побиття було це, що Світенький мав гарасівку при сорочці. В розпалі Хащевич кричав ясно: „Будемо кабанів бити, доки не вибємо!"

Того самого дня на ринку стояв спокійно гром. Михайло Краснянський. Коли авантурники зблизилися до нього, він почав утікати та втік на подвіря господаря Павла Лісевича. За ним побігли постерункові Островський та пост. ч. 572 з Бережан з гурмою кольоністів. Прибігли на подвіря Лісевича, а не можучи найти Краснянського, вбігли на подвіря сусіди гром. Цуприка, розбили колодку в хаті, побили курята на подвірю і полищили городовину. Остаточно віднайшли Краснянського, забрали на постерунок і зараз випустили. Найближчого дня, себто 13/7, Антоні Заренькевич у товаристві кількох інших напав у Козові на повертаючого з весілля Володимира Олійника, питаючи його, чи він поляк, чи кабан. А коли Олійник відповів їм, щоб уступилися, тоді ножем покалічено йому голову. Замітити треба, що поліція в часі авантур заховувалася скандально, просто помагала авантурникам. Правда, Пасека та Хащевича позірно забрано на пару хвиль до гром. канцелярії, але зараз їх випущено, не відібравши від них ножів та київ, якими били людей. В часі цього погрому пост. Яськевіч приступив до гром. Сидора, не знаючи хто він є і перевів у нього ревізію. А коли в рукаві від блюзи найшов кусень заліза, запитав: „Ти поляк?" Колиж він потакнув, то Яськевіч сказав: „Ти еще за мали до того, оддай желязо венкшему, вєк біє кабануф". Подаємо самі голі факти до загального відома й запитуємо прилюдно власть імущих: Чи вже вертають часи погромів? Чи такі поліціянти як Яськевіч і компанія надаються на постерункових? Чи відомі ці факти старості й команді поліції в Тернополі? *б. б.*

Всячина.

Як довго можна не спати? Щораз сміливіші та ріжнородніші (і часто більше безглузді) рекорди роблять актуальним старе питання: скільки годин може людина видержати без сну? Американські летуни не дрімали ні хвилини понад океаном; танцюрист Фернандо, який недавно в Берліні протанцював 145 годин з 10-хвилевими перервами що дві години, використовував цих 10 мінут на чорну каву. Читаємо, що останні наукові досліди для перевірки „безсонности" зроблено ще 30 літ тому. Два професори Сполуч. Держав Жільбер і Патрік найшли двох кремезних мущин, які не спали 80 годин і стан їх організму за весь цей час був незмінений, нормальний. Аж після 80 годин появилась зменшена температура і живчик ослаб. Оба згадані мущини не вживали ніяких наркотиків.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Зі спорту.

По перемозі „України" над ЖСК. „Ютшенка".

До цих змагань виступила „Україна" в складі: Труш, Грещук, Яцків, Оприск, Цимбала, Борсук, Бутель І, Сич, Кобзяр, Терлецький, Воробець. Як бачимо, змагання відбулися під знаком дебюту пятьох молодих грачів (Яцків, Цимбала, Бутель, Сич, Воробець) і з початку були сумніви, чи в такому складі дружина вийде з почесним вислідом, а деякі „специ" почали навіть робити зарядові закиди, що виставляючи таку дружину, робить шкідливий експеримент. Одначе дійсність показала, що ця „штайнахіяда" вийшла для дружини лише на користь, бо вона як цілість представлялася куди краще, як на останніх змаганнях зі „Спартою". Місце центрального помічника заняв Цимбала і в першій половині (в другій дещо охляв) був чи не найкращим на грищу. Сподіємося, що цей грач при солідним тренінгу заступить уповні вічно падаючого і замало амбітного в грі Диця. Рівнож добрим набутком показався правий заложник Яцків, що має чистий і добрий викоп. У нападі далася відчути відсутність вправного провідника Мурського, тимбільше, що молоді грачі Сич, Бутель і Воробець замало ще зі собою зіграні; одначе запал і молодий вік тих грачів дають запоруку, що при пильним тренінгу напад буде знову найкращою частиною нашої дружини. Клясу для себе показав воротар Труш, який оборонив кілька острих стрілів, у тім одного карного, просто по мистецьки. Щодо гри, то весь час була перевага „України", а вислід 5 : 0 цілком заслужений, бо противник задоволювався лиш рідкими, правда, але дуже небезпечними випадами. Публики було соромно мало, що дасться обяснити хіба „канікулою". *З. С.*

Нові книжки і видання.

КНИЖКИ:

Акад. Кирило Студинський: 1) І. ФРАНКО І ТОВАРИШІ В СОЦІЯЛІСТИЧНІМ ПРОЦЕСІ 1817 Р. Відбитка з „України" 1926, ч. 6, ст. 56—114.

2) ПЕРЕПИСКА М. ДРАГОМАНОВА З В. НАВРОЦЬКИМ. Відбитка із Збірника „За сто літ". Київ 192?. ст. 83—153.

3) ДО ІСТОРІЇ ЗВЯЗКІВ КУЛІША З ГАЛИЧАНАМИ В Р. 1869—70. ст. 76—93.

4) ПЕРША ЗУСТРІЧ М. ДРАГОМАНОВА З ГАЛИЦЬКИМИ СТУДЕНТАМИ. ;0 | 75.

5) *Revue Internationale des institutions économiques et sociales.* Май 1927.

☦ Посмертні згадки.

Ольга Евгенія з Чайковських Станімірова, учителька приватного жіночого семинаря в Дрогобичі, упокоїлася в Коломиї в домі родичів дня 17. липня 1927 по короткій і тяжкій недузі в 34-ому році життя.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.